

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

XLI. Imputari non debet ei, per quem non stat, si non faciat, quod per quem non stat, si non faciat, quod per eum fuerat faciendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

exigentium instantiæ Regulam non pe-
tunt: partim verò; quia Apostolorum
statuas, vel imagines legans non duorum,
sed omnium Apostolorum signa legasse
præsumitur; quòd verisimile sit, testa-
torem secutum communem modum lo-
quendi, quòd Apostolorum nomine, plu-
rali numero simpliciter prolato, denotari
& intelligi omnes solent.

REGULA XLI.

*Imputari non debet ei, per quem
non stat, si non faciat, quod per
eum fuerat faciendum.*

SUMMARIUM.

1. Explicatio verborum Regulae.
2. Istius sensus & exempla.
3. Firmatur ratione.
4. Et dissolutione obiectorum.

1. **P**er eum, quòd minus aliquid faciat,
vg. quòd minus ad præfixum ter-
minum in iudicio compareat, non
stare dicitur, cui quominus id
faciat, obstat legitimum impedimentum,
puta infirmitas, absentia in remoto loco,
detentio in carcere, majoris momenti &
dilationem non admittens negotium, ho-
stium aut inimicorum, vias obfidentium
insidiarum, incommoditas tempestatis & si-
mile quidpiam, quòd removere non est
in ipsius potestate. Vnde

- Proposita Regulæ sensus est, *Ei,*
2. *qui, quòd facere deberet, non facit, ad
poenam & damnum imputari jure nequit,
si id facere propter obfians legitimum im-
pedimentum non fuit in ejus potestate.*
Hinc certè est, quòd electoribus & col-
latoribus, quòd minus prælatum eligant,
vel beneficia conferant, iustà causâ impe-

ditis trium aut sex mensium à Jure indolu-
tum tempus non currat, c. *Ne pro dese-*
ctu 41. de Elect. & c. Quia diversitatem
5. de Consec. prob. Simili modò, licet
ad Ecclesiam parochialem promotus ad
sacerdotalem Ordinem intra annum sus-
cipiendum sub poena amissionis Ecclesiæ
teneatur, poenam tamen hanc non incur-
rit, quando ab illius susceptione iustà
causâ vg. propter absentiam vel suspensio-
nem Episcopi fuit impeditus, c. *Com-*
missa 35. de Elect. in 6. & beneficiatus à
sacro ministerio impeditus infirmitate
non amittit beneficium, c. *1. de Cleric.*
agror. licet hoc propter officium sive sa-
crum ministerium sit collatum, c. *fin de*
Rescript. in 6. Hinc etiam legatarius, per
quem non stetit, quò minus impleteret
conditio legatò adscripta, nihilominus le-
gatum, l. *Quæ sub conditione 8. ff. de*
Condit. instit. & servus, cui libertas re-
lictâ, si hæredi annò servierit, istò lapsò
eam consequitur, quantumvis infirmo-
tate aliave iustâ causâ à servitiis sapius
fuerit impeditus, l. Cum hæres. 4. §. 4. ff.
de Statu liber. Hinc demum, licet, qui à
sententia provocavit, appellationem in-
tra annum teneatur prosequi, c. *Cum sit*
5. de Appellat. eò tamen lapsò appellatio
deserta non censetur, si, quò minus
id ageret, legitime fuit impeditus, c. *Ex*
ratione 8. & Clement. Sicut 3. de Appellat.

Ratio horum & ipsius Regulæ est;
quòd sine culpa puniri & Jure suo privari
nemo debeat, per Regulam 23. supra de-
claratam: in culpa autem non sit, cui id,
quòd debet, facere volenti, quò minus fa-
ceret, legitimum obstitit impedimentum;
ut proinde, eum puniri, aut damnò saltem
notabili affici, non permittat ratio huma-
nitatis, quæ semper excusat eum, per
quem non stetit, quò minus perficeret,
quòd susceperat: aut, quòd aliàs deberet,
susciperet faciendum.

Neque

Neque in contrariū facit quod patrono laico, propter litem super Juris patronatus quasi possessione motā à clerici ad beneficiū præsentatione impedito, quadrimestre currat; ut eò finito beneficium obnoxium sit liberæ Episcopi collationi, *c. Quoniam 3. in sine & c. Cùm propter 27. de Jure patron. cùm;* quia agitur de re modica, sive unico actu præsentationis sine præjudicio in futurum: tum verò; quia id contra communem Juris regulam introductum est favore Ecclesiarum, quibus diutina vacatio damnosa: & animarum, quibus ea periculosa esse solet, *c. Ne pro defectu 4. de Elect. pr. ut Lib. 3. tit. 38. n. 93.* est dictum.

Minorem vim habet; quòd, ne ad iudicium accederet, à privato impeditus, imò à publica potestate carcere detentus à legis pœna non excusetur, quin contra eum tanquam contumacem procedatur, *Clement. Multorum 2. V. Illis, de Poenis,* quia constitutio hæc *V. cit.* petit impeditos impedimentò affectatò & procuratò; ne in Jure valeant comparere: qui utiq; legitimè impeditus non est; cùm talis is solummodo dicatur, qui impedimentū non potuit removere: non etiā, qui ad removendum ullam diligentiam non adhibuit, & multò minus, qui impedimentum ipse posuit, vel dolosè procuravit, *Imola & Panormit in Clement. cit.* cùm fraus sua & dolus ipsi non debeat patrocinari, contra Regulam *c. Ex tenore 16. de Rescript. & l. Nec ex dolo 12. ff. de Dolo.*

REGULA XLII.

Accessorium naturam sequi congruit Principalis.

1. *Principale est, quod per se stat.*
2. *Accessorium aliquò quatuor modis esse potest.*

3. *Sensus & ratio Regule:*
4. *Qua locum habet in legibus, re scriptis ac judiciis:*
5. *In contrariis & ultimis voluntatibus:*
6. *In spiritualibus, & odiosis quoque.*
7. *Et cum accessorium principali dignitas est:*
8. *Principale, accessorio corrue, subsistere potest.*
9. *Infantia contra Regulam, ex utroque Jure petita,*
10. *Congrua explicatione cum ea conciliantur.*

P Rincipalis & Accessorii nomina varie à DD. & Jure etiam accipiuntur. Hòc locò principale censetur id, quod per se stat, sive in propria virtute subsistit; accessorium verò, quod per se non subsistit, sed dependenter ab alio, cui inest, vel accedit, ut colligitur ex *c. Si super 9. de Offic. deleg. in 6, Barbosa ad hanc. Reg. n. 11.*

Accessorium aliquid alteri quatuor modis esse potest: & imprimis quidem ut rei ita inest; ut hæc sine ea inutilis reddatur: quò modò fundo accessoria sunt instrumenta; cùm sine his ille utilis esse non possit *l. Cùm fundus 21. ff. de Fundo instr. leg.* Deinde, ut ejus pars seu portio quædam sit: sicut quæ fundo infixæ eique inædificata, & domui adjunctus hortus accedit, *l. cit. & l. Prædii 91. §. 5. ff. de Legat. 3.* Tertio, ut ex natura rei vel ex legis dispositione vel ex mente ac voluntate contrahentium aut aliter disponentium alterum sic comiteretur; ut id semper sequatur: quò modò vasis aureis & argenteis accessoria sunt vilioris materiæ vasa, in quibus illa reposita adfervantur, *l. Heres 100. §. 3. & fin. ff. de Legat. 3.* Demum, ut unum ab altero pendeat tanquam ejus effectus aut coniciens ad

kkk